



ETTE

Zonder kennis van spiritualiteit of zelfontplooiing red je het tegenwoordig niet meer in een gesprek met Alanis Morissette. De succesvolste vrouwelijke popster aller tijden heeft na 25 woelige jaren rust gevonden in zichzelf en wil die blijde boodschap met eenieder delen. Een *Supposed Former Infatuation Junkie* over jeugd, schaamte en oorlog.

door Helmut Boeijen
leestijd 4'59"

Lopen is niet het juiste woord. Ze klost over het podium. Bedient volgens een vast stramien de linker- en rechterkant van de zaal. Vertrekend vanuit een denkbeeldig punt in het midden stevent ze telkens diagonaal naar voren. Eerst naar links, dan achterwaarts lopend terug naar het midden en vervolgens schuin naar de rechtervoorkant van het podium. De orde wordt slechts zelden doorbroken.

Soms verliest ze zichzelf even uit het oog en draait als een speels kind talloze rondjes om haar eigen as. Snel, sneller, nóg sneller. Dan herpakt ze zich en valt weer terug op routinehandelingen. Zo weigert ze de microfoonstandaard als steunpilaar of overtuigingsmiddel te gebruiken. Ze staat er simpelweg achter. De rechterarm ontspannen langs het lichaam, de linker voortdurend bewegend. De ene keer opzichtig en ogenschijnlijk ongecontroleerd zwabberend, even later stiekem trillend. De expressieve linkerhand vertelt wat er in het bijbehorende lichaam omgaat. Oog voor of contact met het publiek is er nauwelijks. Veel meer dan een beleefd 'thank you', toevallig ook een van haar grootste hits, heeft ze bovendien niet te melden. Optreden (beter gezegd: zingen) is voor Alanis Morissette een kwestie van zelfexpressie. Zoals haar hele leven tegenwoordig draait om communicatie. Met de omringende wereld en vooral zichzelf.

EIGENLIJK IS ZE OFF STAGE NIET EENS ZOVEEL ANDERS. Klein, dat wel. En haar kleding is onopvallend, degelijk bovenal. Rok, wol-

len vest en instappers. Het lange haar samen gebonden in een paardenstaart. Maar verder, overduidelijk Alanis. Ze heeft plaatsgenomen op een tweezitsbank in de zorgvuldig aangeklede kleedkamer. De gebatikte doeken aan de muur maken het tevens tot een geschikte meditatie-ruimte. Ze wenkt vriendelijk. Wil dat de interviewer bij haar op de bank komt zitten. Probeer de fysieke barrières, al is het maar voor even, neer te halen. Alsof ze wil zeggen: *Kom maar, kwetsbaarheid is mijn kracht.* Toch gedraagt ze zich in eerste instantie gereserveerd. Kijkt even de kat uit de boom. Wie zit daar op mijn bank? Naarmate het gesprek vordert en begrippen als spiritualiteit en mededogen te pas en te onpas over tafel vliegen, worden de antwoorden langer en enthousiaster. Want Alanis heeft haar basis hervonden en geeft daar maar al te graag uiting aan.

Da's toevallig. Ook haar gesprekspartner wil terug naar de basis. Naar het gezin Morissette uit de Canadese stad Ottawa, welteverstaan. Wist u bijvoorbeeld dat Alanis de helft van een twee-eiige tweeling is? Veel kan (of wil) ze overigens niet kwijt over haar broer Wade. 'Hij leeft in Canada en wil liever niet dat ik over hem praat. Anders krijgt hij weer allerlei mensen op bezoek. Uit respect voor hem houd ik me daarvan. Maar,' voegt ze er tot slot aan toe, 'hij is geweldig.' Ook ma Morissette oogst niets dan lof. Alanis kan een belangrijk deel van haar eigen persoonlijkheid herleiden tot Georgia, haar van oorsprong Hongaarse moeder. 'Ik ben de taal nauwelijks machtig, maar kom regelmatig in contact met mijn Hongaarse energie,' vertelt ze in dat geheel eigen, zweverige idioom, dat overigens snel went. 'Hongaren zijn zeer communicatief, lachen graag en zijn over het

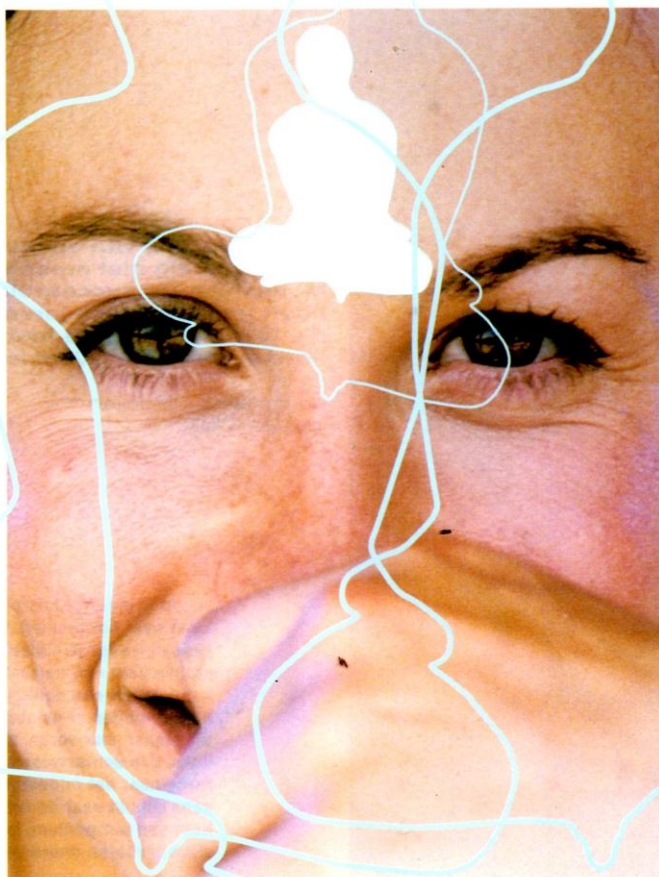
»

algemeen emotioneel. Daar houd ik van. Het zijn aspecten die ik ook in mezelf herken. Toch heeft het iets dubbels. Aan de ene kant ultiem ze zich heel gemakkelijk, tegelijkertijd is er ook een gedeelte dat ze angstvallig verborgen houden voor de buitenwereld. Ook dat herken ik in mezelf.' Naast moeder staat vader en voormalig schoolhoofd Alan, de man aan wie ze haar naam dankt. Een Franstalige Canadees, die de multiculturele legpuzzel van z'n dochter completeert. 'Ik ben Engelstalig opgevoed, maar zo nu en dan sprak mijn vader Frans met me. Generaliserend kun je zeggen dat Fransen net als Hongaren zeer communicatief en slim zijn.'

DE DRANG OM MET DE BUITENWERELD TE COMMUNICEREN, MANIFESTEERT ZICH BIJ ALANIS AL OP ZEER JONGE LEEFTIJD.

Ze is pas negen als ze haar eerste song schrijft, speelt op haar elfde in de televisieserie *You Can't Do That On Television*, hoort op de middelbare school elke ochtend haar eigen versie van het Canadese volkslied, neemt als zeventienjarige een rol in de film *Just One Of The Girls* op zich en heeft op haar achttiende al twee redelijk verkochte albums op haar naam staan. Bij de grote doorbraak met *Jagged Little Pill* heeft ze dus al een heel leven achter zich. 'Er lag veel druk op me,' vertelt ze over die periode. 'Maar ik huilde veel en herstelde dus snel. Ik kwam er al snel achter dat ik niets hoefde te bewijzen. Er is niets te bewijzen. Goedkeuring krijg je wel of niet, zo simpel is het. Als je onbekend bent, zijn er mensen die van je houden en anderen die je haten. Als je bekend wordt, zijn er gewoon meer mensen die van je houden of je haten.' Even later: 'Het is vreemd. Jarenlang wilde ik per se begrepen worden, totdat ik me realiseerde dat bepaalde mensen je nu eenmaal begrijpen en anderen dat nooit zullen doen. Vanaf dat moment ben ik meer en meer voor mezelf gaan schrijven. Soms moet ik ook gewoon schrijven. Anders explodeer ik.'

Pas na de verhuizing naar eerst Toronto en later Los Angeles, leert de jonge Alanis de verschillende componenten van haar jeugd in perspectief te plaatsen. 'Tezamen vormen al die invloeden mijn identiteit. De manier van communiceren, het vermogen om te luisteren, de bevestiging, het medeleven en vooral ook de nieuwsgierigheid heb ik van thuis mee gekre-



gen. Als je m'n ouders ontmoet, willen ze alles van je weten. Ze zijn oprecht geïnteresseerd en stellen duizenden vragen. In Los Angeles vroegen mensen niets aan elkaar. De ander kon ze eenvoudigweg niets schelen. Dat schokte me. Ik werd er triest van, voelde me ook los staan van de mensen om me heen. Het kostte me jaren om daar aan te wennen, om tegelijkertijd trouw te blijven aan mezelf en te leren van de stad. LA kan je namelijk leren op een totaal andere manier te communiceren. Bij elke stap die je zet, vraagt 't je wie je bent. Er waren zoveel dingen in die stad waarmee ik me niet kon verenigen. Ik moest leren hoe ik aartegen in opstand kon komen zonder mezelf te vertellen of m'n directe omgeving van me te vervreemden. Dat was moeilijk. Toch is LA geweldig. Als je daar kunt overleven, red je het overal. Er liepen veel gekunstelde figuren rond, maar binnen die omgeving kon ik wel ontdekken wie ik zelf was. Zonder hen had ik nu waarschijnlijk niet zo'n duidelijk zelfbeeld gehad.'

BINNENKORT GAAT EEN VAN HAAR GROOTSTE WENSEN IN VERVULLING. In augustus en september zal ze tijdens de Amerikaanse *5-Weeks Tour* het podium delen met die andere zelfbewuste, uitgesproken en dus omstreden vrouw Tori Amos, die haar ooit met de persoonlijke ontboezemingen van *Little Earthquakes* het juiste zetje gaf om zelf ook persoonlijke songs te schrijven. Het resultaat is bekend. *Jagged Little Pill* staat nog steeds te boek als het best verkochte album ooit gemaakt door een vrouw. Als de programmering van Pinkpop niet vertekent, gaat het sowieso goed met musicerende vrouwen. Even toont het lieve meisje haar strijdbare kant. 'Op een bepaald niveau is er wel het één en ander veranderd. Er is inderdaad meer ruimte voor vrouwen die zingen, zelfs over dingen waarvan het vroeger beter was ze te verbergen. Tegelijkertijd was er waarschijnlijk, en ik wil niet cynisch klinken, gewoon een aantal mannelijke artiesten niet beschikbaar. Anders hadden er beslist meer mannen op het podium

<<Ik kwam er al snel achter dat ik niets hoefde te bewijzen>>

gestaan.' Zelf heeft het boegbeeld van Jong, Sterk & Vrouwelijk inmiddels een positie verworven, die elke vorm van benadeling op basis van geslacht uitsluit. 'Mijn realiteit is door mij gecreëerd. In mijn omgeving komt geen seksisme voor. Op basis van mijn persoonlijke ervaringen heb ik dus geen behoefte aan feminisme. Voor andere vrouwen ligt dat natuurlijk anders, al is de verandering beslist in gang gezet. Vrouwen moeten er alleen zelf nog aan wennen dat ze niet meer als tweederangs burgers worden behandeld. Ik had zelf ook meer voorbeelden willen hebben toen ik jong was. Jonge vrouwen, die trots waren op hoe ze zich voelden en eruit zagen.'

En daarmee zijn we aanbeland bij de videoclip van *Thank You*, waarin ze zich, na het psychische exhibitionisme in talloze songs van haar vorig jaar verschenen langspeler *Supposed Former Infatuation Junkie*, lichamelijk blootgeeft, hoewel de intiemste delen slim zijn weg-gewerkt. Een verlegen glimlach verschijnt op het innemende gezicht als de gewaagde clip ter sprake komt, hoewel trots overheerst als ze aan dat persoonlijke statement denkt. 'Ik vond het geweldig om te doen. Het was ook mijn idee. Overal in de wereld, zeker niet alleen in de Verenigde Staten, heerst een soort angst voor seks en naaktheid. Daardoor ontstaan verwrongen ideeën over wat seksualiteit is. Het is slecht, vies, iets om te verbergen of je voor te schamen. De samenleving creëert bovendien ideaalbeelden over hoe je eruit moet zien. Ik schaamde me voor mijn lichaam en voelde me genoodzaakt sommige gedeeltes te verbergen. Dat resulteerde in een hoop pijn en verwarring. Uiteindelijk besefte ik dat mijn lichaam slechts een instrument is om mij voort te dragen. Toen wilde ik direct korte metten maken met dat gevoel van schaamte, me niet meer verontschuldigen voor bepaalde lichaamsdelen en mijn lichaam eer betonen.'

HAAR HUIDIGE LEVENSFILOSOFIE STAAT SOWIESO GEEN NEGATIVISME TOE.

Kritiek, ook al is die ongenueanceerd of slechts bedoeld om te pijnigen, wordt simpelweg omgevormd tot iets positiefs of - dodelijk - begrip. 'Al het negatieve is volgens mij projectie. Een negatieve of wrede reactie is meestal gebaseerd op angst. Iemand met mededogen vindt mijn muziek misschien slecht, maar voelt

niet de behoefte om mijn persoon, visie, angsten of eigenaardigheden onderuit te halen. Degenen die dat wel doen, voeren in wezen strijd met zichzelf. Nu begrijp ik dat en kan ik ermee overweg. In mijn tienerjaren en het begin van mijn solocarrière kostte het me moeite daarmee om te gaan. Ik begreep de kritiek, meningen en wreedheid niet.' U begrijpt het al. Voor de herboren Alanis is iedere daad, hoe destructief ook, in wezen positief. Zelfs oorlog. 'Los van het feit dat oorlog natuurlijk nooit een goed idee is, resulteert het vaak in onderlinge verbondenheid tussen mensen die een heleboel ellende te verteren krijgen. Dat is een prachtig gezicht. Ook de betrokkenheid van de rest van de wereld is mooi.'

Hartverwarmend, miss Morissette, maar in een oorlog vallen doden. 'Er sterven mensen door beslissingen die vanuit angst worden genomen. Voor mij gaat het niet om de symptomen van de oorlog. Preventieve maatregelen zijn veel belangrijker. Er zou veel meer aandacht moeten zijn voor de banden tussen mensen en hun relatie met God en de aarde. In krantenartikelen lees ik niets over spiritualiteit. Dat gebrek aan erkenning voor het spirituele in de mens zorgt voor heel veel pijn en lijden. Voor mij ligt dat aan de basis van bijna alle problemen. Al die aandacht voor de symptomen is als het verbinden van een wond, zonder de wond zelf te behandelen.'

Ze vervolgt in rap tempo, alsof er stiekem een hogere macht meepraat. Is dat trouwens een stralenkrans boven haar hoofd? 'Ik kan in principe alles begrijpen wat andere mensen doen. Natuurlijk, ik heb nog steeds woede, maar dat is slechts een emotie. Onder die emotie zit wie ik echt ben. Mijn spirituele zelf kan zich via die emoties manifesteren. Toen ik dat begreep, werden problemen uitdagingen en ging ik uitproberen hoe ik mezelf het best kon uitdrukken. Dat was een verademing vergeleken met de periode daarvoor, toen mijn leven een achtbaan van emoties was. Alles wat ik voelde, wás ik in die tijd. Gedurende tien minuten was ik woedend op de wereld, vervolgens even gelukkig. Ik kreeg m'n gevoelens niet onder controle, totdat ik besefte dat alles diende om mij mezelf te laten vinden. Tegenwoordig ben ik meer in balans. Ik ga nog steeds op en neer. De pieken zijn alleen minder hoog en de dalen minder diep.'

Belgian's alternative festival,
5 live stages with the best of the alternative bands
27-28 AUGUSTUS '99 HASSELT - KIEWITTM



In cooperation with
HUMO

RED HOT CHILI PEPPERS
THE OFFSPRING
SUEDE
THE JON SPENCER
BLUES EXPLOSION
SILVERCHAIR
KULA SHAKER
MASTERS OF REALITY
SICK OF IT ALL
DE HEIDEROOSJES
POSTMEN
ED RUSH & OPTICAL
DJ RICHARD DORFMEISTER
ZITA SWOON
SOULWAX
SUGAR HILL GANG

Creamfields[®]
@Pukkelpop

creamtent
o.a. PAUL OAKENFOLD, TOD TERRY

big beat boutique
o.a. COLDCUT, DJ SHADOW,
GANGSTARR, WILL WHITE^(PROPELLERHEADS)

bugged out
o.a. LEFTFIELD dj's, DERRICK MAY,
BASEMENT JAXX, KEN ISHII

metalheadz
o.a. GROOVERIDER,
DJ KRUST, GOLDIE

MORE ACTS TO BE CONFIRMED SOON

VOOR MEER INFORMATIE BEZOEK ONZE WEBSITE
WWW.PUKKELPOP.BE
PUKKELPHONE: ++ 32 11 402267

